

III. TÖRTÉNELMI ARCKÉPCSARNOK

Balogh László

BALOGH LÁSZLÓ

A MEGKERÜLT KÖLCSEY SÁNDOR

Kevés olyan debreceni polgármesterről tudunk – hacsak nem ő az egyetlen –, aki a történelem viharában minden nyom nélkül tűnt el a közvélemény szeme elől. S történt ez egy olyan világban, ahol egy személy eltűnése nem volt nagy esemény, hisz abban az időben százával ezrével vészett nyoma embereknek, akiket még mind a mai napig hazavárnak. De hogyan alakulhatott ez így egy nagyra becsült, köztisztelőben álló emberrel, s miképpen lehet egy nagyváros polgármesteréről mindezt elmondani, akinek életmozzanatait újságírók és más politikusok árgus szemei követték? Lehetséges, hogy minden előzmény nélkül eltűnhet egy ilyen fontos ember? Úgy látszik, hogy a II. világháború alatt és után ez is lehetséges volt minden rangra való tekintet nélkül...

1. Családi háttér és szakmai előmenetel

Dr. Kölcsey Sándor Debrecen polgármestere, 1884. III. 5-én született Szatmárnémetiben, édesapja Kölcsey Sándor (1850. – 1911.), édesanyja Böszörményi Ilona volt, testvéreit pedig Hedvignek, Helénának és Annának hívták.¹ Az 1909. március 7-i Szatmár újság rövid hírben közölte, miszerint Dr. Kölcsey Sándor ügyvédjelölt, Kölcsey Sándor debreceni ítélőtáblai bíró fia, tegnap – tehát március 6-án – eljegyezte Kölcsey Cella kisasszonyt, dr. Kölcsey Ferenc közkórházi igazgató főorvos leányát. Cella egyben tehát az unokatestvére is volt a férfinak, ami a XX. század küszöbén is már elég erős ellenérzést válthatott ki sok emberből, de úgy látszik ezt a szülők elnézték, elviselték talán bele sem gondolva a későbbi esetleges káros következményekbe. Házasságukból két gyermek született: Kölcsey Klára Cella Hedvig 1910. december 15-én Debrecenben és Kölcsey Antal 1914. szeptember 14-én Szatmárnémetiben látta meg a napvilágot.

¹ Megjegyzés: Dr. Kölcsey Sándor teljes nevén Kölcsey Sándor Antal Károly

Egy Hajdú vármegye és Debrecen szabad királyi város vezetőit bemutató kiadvány így mutatta be dr. Kölcsey Sándort. „...*Debrecen sz. kir város polgármestere 1885-ben született Szatmárnémetiben. Az ősnemes Kölcsey (de genere Ond) nemzetségből származik, déd öccse a Himnusz költőjének. A debreceni református kollégiumban végezte a középiskolát, jogi tanulmányait is a debreceni református jogakadémián kezdte meg, majd a kolozsvári, berlini, és budapesti egyetemen tanult tovább. Németországban, Angliában és Franciaországban egy évet töltött közgazdaságtani, agrárpolitikai és jogfilozófiai tanulmányokkal.*”²

Később 1907-ben avatták jog- és államtudományi doktorrá, ügyvédi oklevelét pedig 1909-ben Budapesten szerezte meg. Ezek után Debrecenben ügyvédi irodát nyitott Debrecenben s már, mint fiatal ügyvéd közreműködött a város gazdasági életében, mindezek mellett 1911-től virilise és tiszteletbeli főügyésze volt a cívisváros törvényhatóságának. Díszelnöke volt a Békessy Béla Vívó Clubnak, választmányi tagja a Tisza István Tudományos Társaságnak és a Csokonai Irodalmi Körnek. A nagy háború idején, 1915 tavaszán bevonult, s mint huszárhadnagy szerelt le 1918 elején. Az orosz és román harctéren szolgált és vitéz magatartásáért több kitüntetésben részesült. „*Szülővármegyéjével is fenntartotta a kapcsolatot s így a*

1. kép Kölcsey Sándor katonakorában³

² <http://kerszoft.hu/szepesi/hbadat/adattar.htm> Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

³ <http://bocskai.konyvtar.hu/de/militaergeschichte/beruehmte-debrecener-die-frueher-soldaten-waren> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

Himnusz centenáriuma alkalmával Szatmár vármegye országos ünnepén ő üdvözölte a Kölcsey-család részéről az államfőt. Az utóbbi években közéleti munkásságát egyre inkább az ügyvédi hivatás kérdésének szentelte és tevékeny részt vett az ügyvédtársadalmi megmozdulásokban.”⁴

A boldog családi idillt korábban a 20 éves joghallgató fiának halála törte meg, aki 1924. IV. 25-én hajnali 1 órakor édesapja Mannlicher típusú fegyverét szájába vette és egy dum-dum tölténnyel szétlőtte a saját fejét. A korabeli újságok szerint Kölcsey Ferenc költő dédunokája 8 oldalas búcsúlevelében azt írta, hogy lelki meghasonlás miatt menekült a halálba, félt attól, hogy szerény képességeivel nem tud megfelelni annak a nagy történelmi névnek, amelyet visel, de öngyilkosságának igazi okát nem jelölte meg.⁵ A család lelkileg összeomlott, Kölcsey Sándor fájdalmában pedig a mind több munka, a társadalmi kihívások, és a politika irányába menekült. A Debreceni Ügyvédi Kamara 1928-ban választotta meg elnökévé, majd 1930-ban alelnöke lett az Országos Ügyvédotthon Egyesületnek, 1932-ben pedig felsőházi taggá választotta az ország ügyvédi közössége.

2. kép Kölcsey Sándor díszmagyarban⁶

⁴ <http://kerszoft.hu/szepesi/hbadat/adattar.htm> Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

⁵ NÉPSZAVA, 1934. április 26.: 10.

⁶ <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2016/12/simon-balint-a-foltamadas-szomorusa-07-03-04/> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

2. Kölcsey Sándor Debrecen polgármestere

Az 1935-ös őszi lapok tele voltak Kölcsey Sándor debreceni ügyvéddel, akit nemrég közigazgatási bírónak neveztek ki, a kormánypart rövidesen pedig debreceni polgármesterré választotta meg. Külön érdekesség, hogy a közigazgatási bírósághoz történt kinevezése nem szolgált egyebet, mint azt, hogy polgármesterként majd nagyobb nyugdíjjogosultságot biztosítsanak számára.

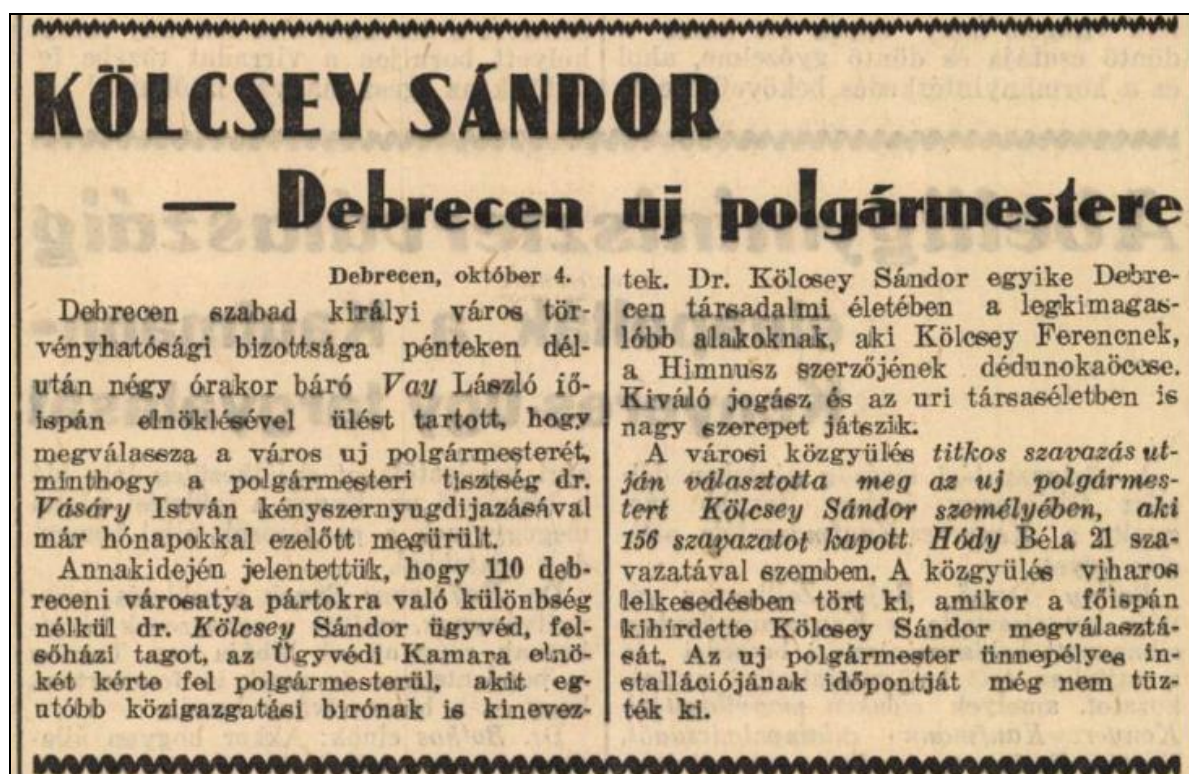
A törvény ugyanis kimondta, hogy azoknak, akik mint ügyvédek vagy királyi közjegyzők nevezettek ki bírónak vagy királyi ügyészekké, azok részére az igazságügy miniszter a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával biztosíthatja, hogy az önálló ügyvédi vagy királyi közjegyzői gyakorlatban eltöltött idő vagy annak meghatározott része beszámítható legyen a későbbi ellátás megállapításánál.

A törvény értelmében mindez tehát beszámítható volt a szolgálati időbe, s Kölcsey Sándor esete nem volt egyedülnek tekinthető, mivel néhány hónappal mindezt megelőzően néhány előfordult, hogy egy budapesti ügyvédet „*pro forma*” kineveztek ítéltáblai bírónak, aztán anélkül, hogy ott bármiféle ideje is lett volna komolyabb tevékenységet kifejezteni, kineveztek kincstári jogügyi aligazgatónak, e „*közszolgálati múlt*” alapján szerezték meg neki a tizenötéves nyugdíjjogosultságot.

Ezt a törvényekkel és paragrafusokkal történő játszadozást folytatták tehát Kölcsey Sándor kinevezésének esetében is, majd kisvártatva a jólkereső ügyvédből és többszörös bankügyészből tíz nappal korábban közigazgatási bírónak lett úrnak a kormányparti küldöttség csakugyan felajánlotta a polgármesterséget, majd 1935. október 4-én meg is választották.

A korabeli sajtó ekképpen fogalmazott: „*Debrecennek tehát új polgármestere van. Miután másfél évig tartó embertelen hajszával nyugdíjba küldték Vásáry Istvánt, miután félreállították a város egész sereg tisztelt és közbecsülésben álló főemberét, miután feldúlták Debrecen mintaszerű békéjét és az ismert választási eszközökkel összetoboroztak egy olyan törvényhatósági bizottságot, mely készséges instrumentuma a kormányhatalomnak, – most végre elérkezett a győzelem órája s Kölcsey Sándor áll, a diadalmas NEP (Nemzeti Egységpárt) seregek élén*”⁷

⁷ 8 ÓRAI ÚJSÁG 1935. október 6.: 7.

3. kép Kölcsey Sándor Debrecen új polgármestere ⁸

Az 1938-as év viszont már biztos változást hozott: Felavatták a himnusz költőjének debreceni lakóházán az emléktáblát, és közfelkiáltással a polgármestert választották meg a debreceni református gyülekezet főgondnokává. A válság ellenére a város gyarapodott az emberek többségének volt munkája, a lakosság pedig megkedvelte vezetőjét.

Mindez ekkorra már a sajtó hangvételének módosulásából is kivehető: „*A debreceni polgármester személyes közbelépése lehetővé tette az Alföldi Takarékpénztár sürgős székház építését ugyanis a palotát le kell bontani, mert a bennlakás az építkezés folyamán történt hibákból kifolyóan életveszélyessé vált. Tekintettel arra, hogy az Alföldi Takarékpénztár 1,5 millió pengő költséggel tervezi az új székházának felépítését, Debrecen iparostársadalmá hatalmas munkához jut, ami nagyban fog hozzájárulni a debreceni munkanélküliség csökkentéséhez.*” ⁹

⁸ NEMZETI UJSÁG 1935. október 5.: 8. Lásd még: https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/NemzetiUjsag_1935_10/?query=%22K%C3%B6lcsey%20S%C3%A1ndor%20v%C3%A1lasztott%C3%A1k%22&pg=75&layout=s A letöltés ideje: 2021. III. 24.

⁹ MAGYAR KÖZGAZDASÁG 1939. április 13.: 8.

4-5. kép Kölcsey Sándor beszédet mond az összegyűltek előtt Kölcsey Ferenc debreceni lakóházának táblaavató ünnepélylén. 1938. VIII. 24. ¹⁰

¹⁰ A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából. Lásd még: <http://hdl.handle.net/2437/84585> illetve <http://hdl.handle.net/2437/81983> A letöltések ideje: 2021. III. 24.

6. kép Kölcsey Sándor beszédet tart a város egyetemének főépülete előtt. 1939. IV. 27.¹¹

A háború borzalmas időszakában véghezvitt tettei viszont ismét megosztották a társadalmat. A kialakított gettó miatt nagyon eltérő megítéléseket fogalmaztak meg a II. világháború után, ugyanis voltak, akik a hőst látták benne, ahogyan szembeszállt és nem akarta létrehozni azt, mások pedig azért hibáztatták, hogy nem akadályozta meg annak létrejöttét.

3. Elveszve az idők tengerében

A Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem 1947. IV. 25-én tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve szerint Kölcsey Sándor még élt, mivel a Magyarországi Ökumenikus Tanácsban szerepet vállalt. A források szerint ott 1949-ig szólt volna a mandátuma¹² Egy levéltári

¹¹ A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából. Lásd még: <https://dea.lib.uni-deb.hu/dea/handle/2437/84585>A letöltés ideje: 2021. III. 24.

¹² A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZEGYETEM RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE 1947: 131. Lásd még: https://library.hungaricana.hu/hu/view/EvangKozgyulJkv_1947_04_25/?pg=0&layout=s&query=K%C3%B6lcsey Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

iratgyűjteményben pedig, Kölcsey Sándor, mint az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. igazgatósági tagja – Lakhely: Budapest IX. Köztelek u. 4/b. –, szerepelt.¹³ Az információk vonala itt azonban megszakadt, dr. Kölcsey Sándor további sorsa ismeretlen volt. Mivel semmilyen további adat nem állt rendelkezésre, így nagy valószínűsége volt annak, hogy a háború alatti szerepe miatt a szovjetek elfogták és szibériai munkatáborba vitték. A Ráday Levéltár 1949-es Elnöki mutatójában viszont a 745-ös iktatószámú bejegyzés alapján Kölcsey Sándor nyugdíja ügyében kérést intéztek a hivatalhoz.¹⁴ Debrecen egykori polgármesteréről ez volt az utolsó fellelhető magyarországi értesülés.

Sajnos a családjáról sem tudtunk meg sokkal többet: Felesége Kölcsey Celesztina, avagy Cella, ahogyan férje szintén Szatmárnémetiben született 1890. III. 18-án. Lányuk, Kölcsey Cella Hedvig Klára 1910. XII. 15-én Debrecenben, míg fiuk Kölcsey Antal 1914. IX. 14-én látta meg a napvilágot Szatmárnémetiben, aki aztán Debrecenben lett öngyilkos 1934. IV. 25-én.¹⁵

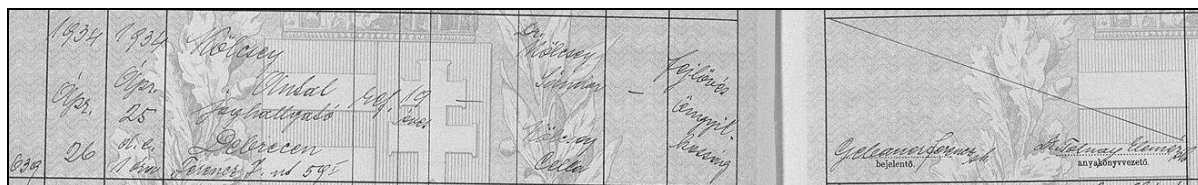
7. kép Kölcsey Antal sírja a debreceni Köztemetőben¹⁶

¹³ HU. BFL. VII. 171. a. – 1945 - 0977. Lásd még: <https://archives.hungaricana.hu/hu/lear/Kozjegyzoi/24022/?list=evJxdWVyeSI6ICJEQj0oXCJLT1pKRUdZWk9JXCipIn0> Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

¹⁴ www.radayleveltar.hu/A1c1949.rtf Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

¹⁵ Megjegyzés: Kölcsey Antal nyughelye a debreceni a köztemető I. tábla 113. sor 18. sírhelyén található

¹⁶ A szerző saját felvétele. 2018. VII. 14.

8. kép Kölcsey Antal halotti anyakönyvi bejegyzése ¹⁷

A fellelhető adatok után kénytelen voltam a könyvtárakban és a világhálón kutakodni. Az internet áldás és átok – tartja a mondás. Tapasztalat, hogy Kölcsey Sándor lányát, Kölcsey Klárát sokan és sok helyen Claire Kenneth, avagy Kölcsey Kende Klára írónővel azonosítják, ez viszont nem igaz. A debreceni Köztemető munkatársainak segítségét kérve megtudtam, hogy a fiatalon meghalt fiú, Kölcsey Antal debreceni sírjáról a temetőfőkönyvi bejegyzések szerint özvegy Dadányi Sándorné, született Kölcsey Klára – lakcím: Budapest, Köztelek utca 4/B. –, rendelkezik, aki azonban 1988-ban szintén meghalt. ¹⁸

9. kép Kölcsey Klára utolsó ismert lakhelye Budapesten a Köztelek utca 4/B. számú háztömbben volt ¹⁹

¹⁷ <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-G5CL-W1Y?i=106&cc=1452460&cat=1926617> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

¹⁸ Megjegyzés: A Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. munkatársainak segítségével fény derült arra, hogy a volt debreceni polgármester lánya Dadányi Sándorné Kölcsey Klára Budapesten halt meg 1988. VII. 11-én

¹⁹ A szerző saját felvétele. 2017. IV. 10.

Mindezek mellett kiderült az is, hogy Kölcsey Klára finanszírozta boldogult öccse sírhelyét Debrecenben, szüleik halála után. Hamvait 1996. VIII. 5-én helyezték át a Váci úti Szent Mihály Plébániára – Belvárosi Szent Mihály templom –, ahol az altemplomban, a falba helyezett urnán csak a Klára Hanna felirat olvasható. ²²

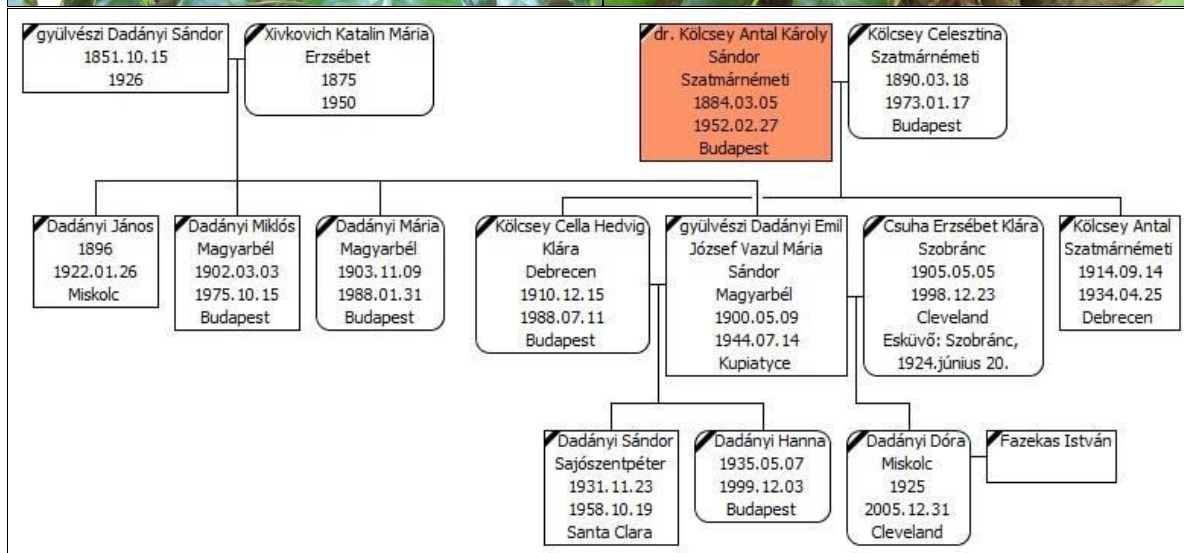

12-13. kép A budapesti belvárosi Szent Mihály templom és Kölcsey Klára sírhelye ²³

Ugyancsak a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. munkatársai segítettek abban, hogy megtaláljuk, beazonosíthassuk és felkereshessük a volt debreceni polgármester és feleségének sírját. Kiderült, hogy Dr. Kölcsey Sándor Budapesten halálozott el 1952. II. 27-én felesége Kölcsey Cella pedig szintén Budapesten szenderedett örök álmora 1973. I.17-én. Sírjuk a Farkasréti temető 23-2. tábla 2. sor 80. helyén található. Állapota nagyon elhanyagolt, a korhadt fakereszteket a buja növényzet eltakarja, védi. A helyet nem ismerő gyanútlanul elmegy a sír mellett, azt hinné csak egy bokor. A fakereszteken még éppen hogy olvashatók a nevek és az évszámok... Érdeemes lenne méltó emléket emelni Debrecen egykori vezetőjének...

²² Megjegyzés: Kölcsey Klára sírjának helye: D. fal II. sor 1. oszlop

²³ A szerző saját felvételei. 2017. IV. 10.

14-18. kép Kölcsy Sándor és felesége sírja a Farkasréti temetőben, illetve Debrecen egykori polgármesterének és hozzátartozóinak családfája ²⁴

²⁴ A szerző saját felvételei. 2017. IV. 11. Megjegyzés: A családfa Balogh László szerkesztése

Forrásjegyzék

RADAY LEVÉLTÁR

- 2007 *A/Ic.c Elnöki iratok betűrendes mutatója 1949. A-Z. 19. kötet.* (Régi szám 1314.) Lásd még: www.radayleveltar.hu/A1c1949.rtf Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA

- 1849 *Közjegyzői okiratok. Hedry Aladár közjegyző iratai.* Jelzet: HU. BFL. – VII. 171. a. – 1945 – 0977.

Irodalomjegyzék

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZEGYETEM RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

- 1947 *A Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem Rendes Közgyűlésének Jegyzőkönyve.* A Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem Hivatalos Kiadványa. Budapest 1-140. Lásd még: https://library.hungaricana.hu/hu/view/EvangKozgyulJkv_1947_04_25/?pg=0&layout=s&query=K%C3%B6lcsey Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

HAJDÚ VÁRMEGYE ÉS DEBRECEN SZ.KIR. VÁROS ADATTÁRA

- (é. n.) <http://kerszoft.hu/szepesi/hbadat/adattar.htm> Az oldal utolsó megtekintése: 2021. III. 24.

MAGYAR KÖZGAZDASÁG

- 1939 *A debreceni polgármester személyes közbelépése lehetővé tette az Al-*

földi Takarékpénztár sürgős székházépítését. Magyar Közgazdaság In: DR. PETHEŐ KÁLMÁN (Főszerk.): 1939. április 13. IX. évfolyam 15. szám. Budapest. 8.

NÉPSZAVA

1934 *Kölcsey Ferenc dédunokája agyon lőtte magát.* Népszava 1934. április 26. LXII. évfolyam 93. szám. Budapest. 10.

8 ÓRAI ÚJSÁG

1935 *Tehát: Kölcsey.* 8 órai újság 1935. október 6. XXI. évfolyam 228. szám. Budapest. 7.

Képjegyzék

A BUDAPESTI BELVÁROSI SZENT MIHÁLY TEMPLOM

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 10.

DADÁNYI SÁNDOR GYÁSZJELENTÉSE

1958 <https://dspace.oszk.hu/handle/20.500.12346/394678> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

DEBRECEN EGYKORI POLGÁRMESTERÉNEK ÉS HOZZÁTARTOZÓINAK CSALÁDFÁJA

2017 A szerző saját szerkesztése.

KÖLCSEY ANTAL HALOTTI ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉSE

1934 <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-G5CL-W1Y?i=106&cc=1452460&cat=1926617> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY ANTAL SÍRJA A DEBRECENI KÖZTEMETŐBEN

2018 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2018. VII. 14.

KÖLCSEY KLÁRA HALOTTI ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉSE

1988 <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-G5CLW1Y?i=106&cc=1452460&cat=1926617> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY KLÁRA SÍRHELYE

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 10.

KÖLCSEY KLÁRA UTOLSÓ ISMERT LAKHELYE

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 10.

KÖLCSEY SÁNDOR BESZÉDET MOND KÖLCSEY FERENC DEBRECENI LAKÓHÁZÁNAK TÁBLAÁVA-TÓ ÜNNEPÉLYLÉN I.

1938 A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából. Készítésének ideje: 1938. VIII. 24. Lásd még: <http://hdl.handle.net/2437/84585> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY SÁNDOR BESZÉDET MOND KÖLCSEY FERENC DEBRECENI LAKÓHÁZÁNAK TÁBLAÁVA-TÓ ÜNNEPÉLYLÉN II.

1938 A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából. Készítésének ideje: 1938. VIII. 24. Lásd még: <http://hdl.handle.net/2437/81983> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY SÁNDOR BESZÉDET TART A VÁROS EGYETEMÉNEK FŐÉPÜLETE ELŐTT

1939 A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár archívumának fotótárából. Készítésének ideje: 1939. IV. 27. Lásd még: <https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/84585> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY SÁNDOR DEBRECEN ÚJ POLGÁRMESTERE

1935 Nemzeti Újság 1935. október 5. 8. Lásd még: https://adtpplus.arcanum.hu/hu/view/NemzetiUjsag_1935_10/?qery=%22K%C3%B6lcsey%20S%C3%A1ndort%20v%C3%A1lasztott%C3%A1k%22&pg=75&layout=s A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY SÁNDOR DÍSZMAGYARBAN

(é. n.) TÓTH GÁBOR *Debrecen a második világháború előtti évtizedben.* Debrecen története IV. 1919-1944. In: RÁNKI GYÖRGY (Főszerk.): Kiadja: Debrecen Megyei Városi Tanács V. B. Művelődési Osztálya. Debrecen. 1986: 260. Lásd még: <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2016/12/simon-balint-a-foltamadas-szomorusaga-07-03-04/> A letöltés ideje: 2021. III. 24.

KÖLCSEY SÁNDOR ÉS FELESÉGE SÍRJA A FARKASRÉTI TEMETŐBEN I.

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 11.

KÖLCSEY SÁNDOR ÉS FELESÉGE SÍRJA A FARKASRÉTI TEMETŐBEN II.

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 11.

KÖLCSEY SÁNDOR ÉS FELESÉGE SÍRJA A FARKASRÉTI TEMETŐBEN III.

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 11.

KÖLCSEY SÁNDOR ÉS FELESÉGE SÍRJA A FARKASRÉTI TEMETŐBEN IV.

2017 A szerző saját felvétele. Készítésének ideje: 2017. IV. 11.

KÖLCSEY SÁNDOR KATONAKORÁBAN

(é. n.) <http://bocskaikonyvtar.hu/de/militaergeschichte/beruehmte-debreceener-die-frueher-soldaten-waren> A letöltés ideje: 2021. III. 24.